

УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ

АКАДЕМИЈА УМЕТНОСТИ

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА

– обавезна садржина – свака рубрика мора бити попуњена

(сви подаци уписују се у одговарајућу рубрику,

а назив и место рубрике не могу се мењати или изоставити)

ОБРАЗАЦ – 6АУ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ	
1.	Датум и орган који је именовао комисију
	14.11.2018. Наставно уметничко научно веће Академије уметности у Новом Саду
2.	Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже уметничке области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и називом факултета – установе у којој је члан комисије запослен:
	1. Мр Драган Матић , редовни професор, председник Комисије, Сликарство, 28.03.2013. Академија уметности Нови Сад
	2. Мр Лидија Среботњак-Пришић , редовни професор, ментор, Нови ликовни медији, 20.11.2003. Академија уметности Нови Сад
	3. Мр Мрђан Бајић , редовни професор, члан Комисије Вајарство, 21.09.2007. Факултет ликовних уметности, Београд
	4. Мр Драган Живанчевић , редовни професор, члан Комисије, Нови ликовни медији, 15.10.2012. Академија уметности Нови Сад
	5. Мр. Томислав тодоровић , редовни професор, члан Комисије Вајарство, 07.10.2011. Академија уметности Нови Сад
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ	
1.	Име, име једног родитеља, презиме:
	Стеван, Слободан, Којић
2.	Датум и место рођења, општина, република:
	10.10.1973. Кикинда, Србија

3.	Назив факултета, назив студијског програма основних академских студија и стечени стручни назив: Факултет ликовних уметности, Београд, вајарство, дипломирани вајар
4.	Назив факултета, назив студијског програма мастер академских студија и стечени академски назив:
5.	Назив факултета, назив магистарске тезе и датум одбране: Факултет ликовних уметности, Београд „redruM“, 15.10.1999.
6.	Уметничка област из које је стечено академско звање магистра наука: Вајарство
7.	Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија: 2015. Докторске академске студије ликовних уметности
III НАСЛОВ ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА	
<i>Процес транспозиције у интерактивној инсталацији: „Самоодрживи систем апсурда“</i>	
IV ОПИС ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА	
Навести кратак садржај са назнаком броја страна, поглавља, слика, шема, графикана и сл.	
<p>Докторски уметнички пројекат под називом <i>Процес транспозиције у интерактивној инсталацији: „Самоодрживи систем апсурда“</i>, кандидата Стевана Којића чини практични део рада, приказан на изложби у Градском музеју <i>Конкордија</i> у Вршцу, 13. септембра 2019. године и писани део рада који чини: (број поглавља 7 / потпоглавља 13 / страница 46 / референци 8 / репродукција 4)</p> <p>Структурална подела писаног дела рада по садржају: Кључна документацијска информација Key word documentation Садржај Резиме Abstract</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Увод 2. Циљ истраживања 3. Хипотезе 4. Методе 5. Теоријскоисторијски оквир <ol style="list-style-type: none"> 5.1. Инсталације <ol style="list-style-type: none"> 5.1.1. Инсталација као <i>просторни вирус</i> 5.1.2. Интерактивне инсталације 5.1.3. Хибридне инсталације 5.1.4. Аутономне инсталације 5.2. Генеративна уметност и уметност случајности 	

5.3. Звук у визуелним уметностима

6. Анализа хибридне инсталације *Самоодрживи систем апсурда*

6.1. Структура *Самоодрживог система апсурда*

6.2. Транспозиција

6.3. Промена, нестајање и продукција нових информација

6.4. Хаос – од интерактивности ка „хаотичности”

6.5. Релација са природним наукама

6.6. Затворени – отворени системи, конструкција моћи

7. Закључак

Репродукције

Референце

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА

Писани део докторског уметничког пројекта *Процес транспозиције у интерактивној инсталацији: „Самоодрживи систем апсурда“* кандидата Стевана Којића, кроз седам поглавља систематично приказује постављени тематски оквир уметничког истраживања, његове методе, опис теоретског и практичног истраживања.

У уводном делу кандидат упућује на тематски оквир и садржај којим се бави – експериментално истраживање у области био-технолошке уметности.

Као циљ докторског уметничког пројекта, кандидат наводи анализу унутрашње структуре и процеса хибридне уметничке инсталације „Самоодрживи систем апсурда“ као и испитивање релација са друштвено-политичким окружењем.

У поглављу *Хипотезе*, изражава се основна теза рада, да структура и процеси Самоодрживог система апсурда врше континуирану транспозицију постојећих и стварање нових информација, које се мењају и настају на два основна нивоа: унутрашњем нивоу комуникације – између елемената инсталације и на спољашњем нивоу – инсталација / окружење / посматрач.

Као другу тезу кандидат примећује да при континуираном стварању нових информација, техно-биолошка уметничка инсталација *Самоодрживи систем апсурда* прелази у стање веће неуређености, долази до пораста ентропије и на тај начин инсталација постаје хаотични, аутономно-интерактивни систем.

За трећу тезу кандидат предлаже да *Самоодрживи систем апсурда* укључује отворени (уметнички) систем, за производњу и обраду информација и да, на тај начин, поставља контратезу (контра-конструкцију) неуметничким (социо-политичким, комерцијалним, потрошачким) затвореним системима.

Под теоријскоисторијским оквиром, кандидат кроз седам потпоглавља (инсталације, инсталација као *просторни вирус*, интерактивне инсталације, хибридне инсталације, аутономне инсталације, генеративна уметност и уметност случајности, звук у визуелним

уметностима) наводи референтне примере из историје уметности и савремене уметности, позиционирајући сопствени рад у односу на концептуални, медијски и методолошки оквир наведених уметничких пракси.

Структура Самоодрживог система апсурда, описује експерименталну уметничку инсталацију, састављену из више међусобно повезаних аутономно–интерактивних сегмената природних и технолошких елемената (биљке, сензори, камере, компјутери, неуронске мреже, мотори, актуатори итд), од којих сваки поседује сопствени систем односа и унутрашњу логику, те међусобну повезаност различитим комуникацијским средствима.

Процес транспозиције, који представља полазишну тачку рада и основни принцип комуникације појединачних делова, заснован на преносу, претварању и размени аналогно/дигиталних информација (аудио-видео сигнала, електромагнетног поља, аналогних/дигиталних података итд.) је експлицитно описан у наведеним имплементираним сегментима, повезаним у аутономно–интерактивну целину.

У поглављу *Транспозиција*, процес транспозиције се дефинише као основни модел трансформације и преноса информација, као врста комуникације унутар делова инсталације и њених сегмената са околним простором, а према начину трансформација података наведено је пет метода: визуализација (од сензора и инфрацрвених камера/микроскопа до слике на монитору и пулсирајућег светла које обезбеђује опстанак и раст биљака без присуства сунчеве светлости), сонификација (аудификација путем теремина, односно употреба звука за пренос и перцептуализацију података), дигитализација (претварање аналогних података са камера и сензора у дигиталне податке), дигитална модификација (мењање добијених дигиталних података путем њихове рекакулације различитим компјутерским програмима и неуронским мрежама), аналогизацијом (претварање дигиталних података у аналогне – аудио и видео сигнали, светло, електромагнетно поље, покрет мотора и других актуатора).

Промена, нестајање и продукција нових информација образлаже модификацију, редуцију, умножавање и креирање података, који се низом наведених транспозицијских процеса мењају, али се због структуре отвореног, интерактивног система, који реагује на присуство и кретање посматрача, генеришу и нове информације. Кандидат наводи да процес креирања нових података (дигиталних и аналогних) утиче на нелинеарност система, тако да се укупан обим постојећих информација експоненцијално повећава, што доприноси порасту ентропије, неуређености и хаотичности система.

Хаос – од интерактивности ка „хаотичности” сагледава интеракцију посматрача са биљкама, које постају интерфејс у релацији човек–природа–технологија. Кандидат запажа да приликом размене информација унутар кружног система (биљка – сензор – неуронска мрежа – актуатор – биљка) долази до дисторзије и ентропије сигнала (информације), која доводи до тога да се систем неповратно мења, да се информација *надograђује* новим садржајима и да систем прелази у стање веће неуређености, као и да је активност креираног динамичног *Самоодрживог система* условљена спољашњим утицајима и да се она мења током времена.

Кандидат уочава да је због великог броја могућих спољашњих и унутрашњих утицаја, као и њихових међусобних комбинација, уметничка инсталација *Самоодрживи систем апсурда* случајан и „хаотичан” систем.

У поглављу *Релација са природним наукама* наглашава се да осим уметничке употребе одређених сазнања из природно научних области (биологија, физика, математика) рад не претендује да постане научни, да поставља теореме, врши прецизна мерења и доноси закључке или доказе. Кандидат потенцира да је слободно кретање кроз поље природних наука искључиво уметничко, експериментално и спекулативно конструисање интермедијског и интердисциплинарног рада.

Затворени – отворени системи, конструкција моћи истиче значај отворених система на технолошком пољу конзумерског, употребног *softwarea* и *hardwarea*, где се, противно *opensource* филозофији, као и *DIY/DIWO* (Do it yourself / Do it with others) покрету, потенцирају затворени *user friendly–black box* системи код којих је видљива само улазна и излазна информација, без могућег приступа процесима који се дешавају испод угодно дизајнираног сучеља/интерфејса. Увиђа се да конструкција и употреба затворених система тако постаје један од кључних стубова који обезбеђује *самоодржавање* растућег глобалног система контроле и потрошње постиндустријског/постинтернет капитализма.

Примећује се да је на пораст контроле и обима синтетичке семиотичке продукције утицала креативна употреба вештачке интелигенције, *Deep Learning / Deep Data* система неуронских мрежа које великом брзином обављају послове препознавања и класификације објеката, лица, гласа и емоција, процене и унапређења корисничких искустава, препознавања језика и аутоматског преводјења (текстуалног и гласовног), управљања аутономним возилима и роботима, генерисања текстова, агрегацију вести засновану на сентименту и сл.

Кандидат сугерише да испитивањем датих појмова кроз предложени техничко-формални, субјективно-наративни и концептуални модел *Самоодрживи систем апсурда* анализира улогу нових научно-технолошких „креативних” решења као алата за контролу и одржавање постојећих социо-политичких структура и раст капитала, те покреће критичка питања о системима моћи, положају појединца, природним ресурсима, растућој неједнакости и сл.

У закључку се увиђа да хибридна инсталација *Самоодрживи систем апсурда* истражује односе уметност–наука–појединац–друштво–природа–технологија повезивањем технолошких и живих елемената у нове хибридне целине. Да повезани сегменти међусобно размењују, модификују, транспонују и генеришу нове информације, без практичних употребних вредности и тако заједно конструишу експериментални уметнички систем. Да је *апсурдност* структуре референца на друштвено-политичко окружење и да се односи на питање сврхе постојања таквог система, као и његових појединачних сегмената, те да је тако *апсурд* ове конструкције у обрнутој сразмери са његовом сврсисходношћу и употребљивошћу.

Кандидат закључује да уметничка конструкција *Самоодрживи систем апсурда* поставља питања о примени биотехнолошких концепата и затворених система за конструкцију и контролу моћи, предлажући критички поглед на садашње и (потенцијалне) будуће системе који постају наше (не)уметничко станиште.

У писаном делу докторског уметничког пројекта кандидат је користио стручну литературу из теорије уметности, филозофије и сл. У прилогу се налази и биографија аутора. Поред тога, писани део рада садржи презентацију, фото-документацију изведеног рада кроз изложбу.

Практични део докторског уметничког пројекта представљен је на изложби *Самоодрживи систем апсурда* у Градском музеју *Конкордија* у Вршцу.

У великој сали *Конкордије*, кубусна дрвена платформа, основе 4x4 метра, дефинисана вертикалним и хоризонталним гредама ствара омеђени простор, хумани амбијент на који се долази преко неколико степеника. Зидовима од најлона формирана је транспарентна визуелна јединица, симболички хабитус/стаклена башта по којој су инсталирани комплексни дигитални системи и програмиране биотехнолошке структуре.

Бонсаи дрво, почетна тачка уметничке инсталације, под LED Grow осветљењем (које му омогућава фотосинтезу без природног светла), ротира око своје осе. Инфрацрвена камера прати кретање и ниво фотосинтезе дрвета, а звучник светлосног теремина преноси звук од бицикла, наслоњеног на спољашњи део конструкције, до бонсаи дрвета.

Екран у реалном времену приказује слику са камере измењену вештачком интелигенцијом (неуронском мрежом са Face Recognition програмом – за препознавање лица, који белим квадратом означава пронађено лице). Фотосензори, причвршћени на екрану, реагују на светлосне промене – беле квадрате и на слику дрвета које ротира мењајући струјни импулс који се преноси до наредног сегмента система.

Сигнал са екрана се мења преко сензора и преноси до LED Grow лампи које у истом ритму (препознавања лица и кретања биљке) променљивим интензитетом осветљавају биљку *Dypsis Lutescens* (из породице палми).

Антенa теремина је повезана са дипсис палмом, која преко земље и воде коју садржи у себи, постаје проводник сигнала и продужетак антене теремина. Теремин региструје промене у електромагнетном пољу изазване додиривањем или заливањем биљке, мењајући звучни сигнал који се даље преко MaxMSP i Ableton Live програма трансформише у амбијентални звук инсталације.

Један део сигнала се из теремина преноси до хаубе за косу, која тако постаје резонантни објекат, док се други део звучног импулса палме преноси до семенки (проклијалих клица жита) у корпи која је причвршћена на задњи део бицикла.

Клице ротирају око своје осе осветљене LED Grow светлом, а њихово кретање бележи инфрацрвена камера и слика се преноси до монитора.

Монитор, фиксиран на предњем делу бицикла, приказује слику инфрацрвене камере, а сензор на монитору преноси сигнал до светлосног теремина који у односу на развој клица (промену слике на екрану) генерише звук који се преноси до бонсаи дрвета и тиме затвара круг *самоодрживог* система.

Приказани рад који обједињује различите фазе истраживања, од уметничког објекта до интерактивне хибридне инсталације, је омогућио сагледавање истраживачког и креативног поступка у целини, увид у пређени пут и постигнуте резултате.

VI ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Докторски уметнички пројекат кандидата Стевана Којића, под називом *Процес транспозиције у интерактивној инсталацији: „Самоодрживи систем апсурда“*, потврђује и контекстуализује уметнички израз који је овим истраживањем усаглашен текстуалним и практичним делом рада. Кандидат јасно повезује све елементе писаног рада: појмове, цитате, примере, обраду поглавља и потпоглавља и приказане резултате истраживања реализоване радове и изложбу *Самоодрживи систем апсурда*.

VII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

У докторском уметничком пројекту кандидат Стеван Којић, веома јасно описује тематику уметничког истраживања. На основу ових показатеља Комисија даје позитивну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања. Рад је проверен у софтверу за детекцију плагијаризма *iThenticate*, на Академији уметности у Новом Саду, о чему је Комисија извештена путем електронске поште.

VIII КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА

Експлицитно навести да ли докторски уметнички пројекат јесте или није написан у складу са наведеним образложењем, као и да ли он садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање.

1. Да ли је докторски уметнички пројекат урађен у складу са образложењем наведеним у пријави теме

Докторски уметнички пројекат написан је у складу са образложењем које је наведено у пријави теме.

2. Да ли докторски уметнички пројекат садржи све битне елементе

Докторски уметнички пројекат својим насловом, садржајем, писаним и практичним радом, садржи све битне елементе који се захтевају за радове овакве врсте.

3. По чему је докторски уметнички пројекат оригиналан допринос уметности

Разматрајући целокупан докторски уметнички пројекат кандидата Стевана Којића, Комисија је закључила да он представља оригиналан и значајан допринос у конципирању, сагледавању и разумевању савремене уметничке праксе.

4. Недостаци докторског уметничког пројекта

Докторски уметнички пројекат нема недостатака.

IX ПРЕДЛОГ

На основу укупне оцене докторског уметничког пројекта комисија предлаже:

1. да се докторски уметнички пројекат прихвати, а кандидату одобри одбрана;
2. да се докторски уметнички пројекат враћа кандидату на дораду (да се допуни односно измени) или
3. да се докторски уметнички пројекат одбија.

да се Докторски уметнички пројекат под насловом *Процес транспозиције у интерактивној инсталацији: „Самоодрживи систем апсурда“* прихвати, а кандидату Стевану Којићу одобри одбрана.

НАВЕСТИ ИМЕ И ЗВАЊЕ ЧЛАНОВА
КОМИСИЈЕ

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1. **Мр. Драган Матић**, редовни професор,
председник Комисије

2. **Мр Лидија Среботњак-Пришић**, редовни
професор, ментор,

3. **Мр Мрђан Бајић**, редовни професор, члан
Комисије

4. **Мр. Драган Живанчевић**, редовни професор,
члан Комисије

5. **Мр. Томислав Тодоровић**, редовни професор,
члан Комисије

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.